MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH R. MICALLEF

Seduta tas-26 ta' Mejju, 2011

Citazzjoni Numru. 401/1998/1

Anthony **BONELLO** u Laura Bonello, f'isimhom proprju u għan-nom u in rappreżentanza ta' wliedhom minuri Andrew, Christopher u Mary Grace, aħwa Bonello

vs

G & P BORG LIMITED, George Borġ u Paul Johnson

Il-Qorti:

Rat l-Att taċ-Ċitazzjoni mressaq fis-27 ta' Frar, 1998, li bih u għar-raġunijiet hemm imsemmija, l-atturI talbu li din il-Qorti (a) ssib li l-imħarrkin, jew min minnhom, jaħtu għall-inċident li ġara fit-18 ta' Frar, 1997, fil-*Gallerija Cinema and Shop Centre* fil-Fgura, meta Paul Bonello, iben u ħu l-atturi, tilef ħajtu waqt li kien qiegħed jagħmel xogħol ma' persuna oħra (li fl-istess inċident indarbet), u l-krejn li kien qiegħed iżomm il-gaġġa li fiha kienu qegħdin jaħdmu għeleb u waqa' bihom b'kollox; (b) tillikwida d-danni mġarrbin minnhom minħabba l-imsemmi inċident, jekk meħtieġ billi tqabbad periti biex jaslu għal-likwidazzjoni; u (ċ) tikkundanna lill-istess imħarrkin, jew lil min minnhom, iħallsuhom id-danni hekk likwidati. Talbu wkoll l-ispejjeż;

Rat in-Nota tal-Eċċezzjonijiet imressqa mill-kumpannija mħarrka fit-8 ta' Marzu, 1999, li biha laqgħet għall-azzjoni attriċi billi qalet li hija ma kienet taħti bl-ebda mod għall-inċident;

Rat in-Nota tal-Eċċezzjonijiet imressqa mill-imħarrek George Borġ fit-8 ta' Marzu, 1999, li biha laqa' għall-azzjoni attriċi billi qal li jmissu jinħeles milli jibqa' fil-kawża bi spejjeż għall-attur, għaliex fil-kwalita' personali tiegħu ma kellu x'jaqsam xejn mal-inċident;

Rat in-Nota tal-Eċċezzjonijiet imressqa mill-imħarrek Paul Johnson fl-24 ta' Marzu, 1999, li biha laqa' għall-azzjoni attriċi billi qal li huwa ma kien jaħti bl-ebda mod għall-inċident;

Rat id-dikjarazzjoni tal-avukati tal-partijiet waqt is-smigħ tat-12 ta' Mejju, 1999, li l-provi f'din il-kawża, ħlief għal dawk li jgħoddu għall-pretensjoni tad-dannu mġarrab mill-attur, jgħoddu wkoll fl-atti tal-kawża 352/98 li kienet qiegħda tinstama' ma' din[1];

Rat id-degriet tagħha (diversament presjeduta) tal-14 ta' Ġunju, 1999[2], li bih ħatret lill-Avukat Edward Debono bħala perit legali u lill-kirurgu Frederick Żammit Maempel bħala perit mediku biex ifittxu u jirrelataw dwar l-aspett

[1] Is-sentenza tagħha qiegħda tingħata llum ukoll
[2] Paġ. 46 tal-atti tal-kawża 352/98JRM

legali u fattwali tal-każ. Fil-każ tal-perit mediku, dik il-ħatra kienet tirrigwarda biss lill-persuna l-oħra li kienet indarbet fl-inċident;

Rat in-Nota mressqa mill-atturi fit-22 ta' Lulju, 2002[3], b'kopja mehmuża ta' rapport ta' espert tekniku mqabbad fl-Inkjesta Maġisterjali dwar l-inċident;

Rat id-degriet tagħha (diversament presjeduta) tat-30 ta' Settembru, 2002[4], li bih u fuq talba magħmula mill-attur b'rikors tiegħu tat-22 ta' Lulju, 2002, ħatret lill-Professur Inġinier Joseph Mifsud bħala perit tekniku biex jgħin lill-perit legali;

Rat ir-Rapport imressaq mill-perit legali[5] u l-perit tekniku[6] fil-11 ta' Jannar, 2006, u minnhom, rispettivament, maħluf kif imiss waqt is-smigħ tat-8 ta' Frar, 2006;

Rat in-Nota mressqa mill-kumpannija mħarrka fit-3 ta' Mejju, 2006[7], li biha talbet il-ħatra ta' periti addizzjonali;

Rat in-Nota mressqa mill-imħarrek Johnson fit-8 ta' Mejju, 2006[8], li biha talab il-ħatra ta' periti addizzjonali huwa wkoll;

Rat id-degriet tagħha tat-2 ta' Ottubru, 2007[9], li bih ħatret lill-Professur Carmel Pule', lill-Avukat Robert Manġion u lill-Avukat Joseph M. Buttiġieġ bħala periti addizzjonali;

Rat in-Nota ta' Sottomissjonijiet imressqa mill-imħarrkin fis-16 ta' Settembru, 2008[10];

Rat in-Nota ta' Sottomissjonijiet imressqa mill-atturi fis-27 ta' Marzu, 2009[11];

---

[3] Paġġ. 21 – 6 tal-proċess
[4] Paġ. 30 tal-proċess
[5] Paġġ. 48 sa 57 tal-proċess
[6] Paġġ. 57A sa 71 tal-proċess
[7] Paġ. 76 tal-proċess
[8] Paġ. 75 tal-proċess
[9] F'paġ. 82 tal-atti tal-proċess
[10] Paġġ. 85 sa 90 tal-proċess (din in-nota kienet ingħatat ukoll lill-periti addizjonali qabel irrelataw)
[11] Paġġ. 102 – 5 tal-proċess (din in-nota kienet ingħatat ukoll lill-periti addizjonali qabel irrelataw)

Rat ir-Rapport imressaq mill-periti addizzjonali fil-11 ta' Novembru, 2009[12], u minnhom maħluf fit-18 ta' Frar, 2010 u fil-25 ta' Frar, 2010, f'idejn ir-Reġistratur;

Rat id-degriet tagħha tal-24 ta' Ġunju, 2010, li bih ħalliet il-kawża għas-sentenza, bil-fakulta' lill-partijiet li jressqu sottomissjonijiet ulterjuri;

Rat in-Nota ta' Sottomissjonijiet ulterjuri mressqa mill-imħarrek Paul Johnson fit-30 ta' Ġunju, 2010[13];

Rat in-Nota ta' Sottomissjonijiet imressqa mill-atturi fis-27 ta' Settembru, 2010[14], bi tweġiba għal dik tal-imħarrek Johnson;

Semgħet it-trattazzjoni tal-avukati tal-partijiet;

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Ikkunsidrat:

Illi din hija azzjoni ta' danni wara mewt ta' ħaddiem fuq il-post tax-xogħol. L-atturi huma l-ġenituri u ħut Paul Bonello li, flimkien mal-imgħallem tiegħu wieħed Vincent Buħaġiar, kien tqabbad jaħdem biċċa xogħol ta' tikħil ta' ħajt ta' appoġġ ta' bini qrib bini ieħor fejn kien qiegħed isir proġett ta' bini ta' kumpless kummerċjali fil-Fgura. Bonello u l-imgħallem tiegħu tqiegħdu f'gaġġa mdendla ma' *jib* ta' krejn u ttellgħu mal-ħajt li miegħu kellu jsir ix-xogħol. Wara li kien laħaq sar parti mix-xogħol mitlub, u waqt li kien għadu għaddej, il-krejn għeleb u waqa' f'ħofra fil-qrib fl-istess sit. Bonello u Buħaġiar waqgħu għal isfel ġol-gaġġa. Bonello miet fuq il-post, filwaqt li Buħaġiar korra. L-atturi jgħidu li l-imħarrkin, jew min minnhom, jaħtu għal dak li ġara u billi huma l-werrieta skond il-liġi ta' Paul Bonello, jridu li jitħallsu mingħandhom, jew mingħand min minnhom, kumpens għad-dannu li ġarrbu b'din it-telfa;

---

[12] F'paġġ. 115 sa 148 tal-proċess
[13] Paġġ. 196 sa 211 tal-proċess
[14] Paġġ. 213 – 7 tal-proċess

Illi, għal din l-azzjoni l-imħarrkin kollha laqgħu bl-eċċezzjoni li ma kellhom l-ebda ħtija għal dak li ġara u għal dak li ġara. Iżda l-imħarrek George Borġ żied ukoll l-eċċezzjoni li fil-kwalita' tiegħu personali ma kellu l-ebda rabta mal-każ u ma kellu jwieġeb għal xejn (l-eċċezzjoni li ma kienx il-kontradittur leġittimu tal-azzjoni attriċi);

Illi mill-fatti li joħorġu mill-atti tal-kawża juru li Paul Bonello kien l-akbar fost erbat aħwa wlied l-atturi Anthony u Laura Bonello. Kien ilu jaħdem bħala *self employed* minn wara li waqaf imur l-iskola. Kien lavrant ma' Vincent Buħaġiar u jagħmlu xogħol flimkien bi sħab. Dak inhar tal-inċident li fih tilef ħajtu, kellu tmintax-il (18) sena[15]. Dak iż-żmien, la missieru u lanqas ommu ma kienu jaħdmu bi qligħ. Paul kien iżomm il-familja u joqgħod magħha, u ħutu dak iż-żmien kien għadhom taħt l-eta' u jattendu l-iskola;

Illi fil-bidu tas-sena 1997, Vincent Buħaġiar kien tqabbad mill-imħarrek George Borġ (aktar 'il quddiem imsejjaħ "GB") f'isem il-kumpannija mħarrka (aktar 'il quddiem imsejħa "GPB") biex jagħmel xogħol ta' tikħil b'imqieta f'ħajt ta' appoġġ ta' bini li kien imiss ma' sit li GPB (flimkien ma' kumpannija oħra) kienet tqabbdet tibni fil-Fgura. F'dak iż-żmien, il-proġett (fejn kellu jinbena l-kumpless kummerċjali magħruf bħala "*Gallerija Cinema & Shop Centre*" fil-Fgura) kien għadu fi stadju bikri tat-tħaffir tas-sit wara li twaqqa' l-bini ta' qabel u kien għalhekk li l-bini li jmiss mas-sit kien inkixef u kien intalab li jsir ix-xogħol ta' tikħil tal-ħajt tal-appoġġ li kien għadu mikxuf għall-elementi;

Illi fit-18 ta' Frar, 1997, filgħodu, Paul Bonello u l-imgħallem tiegħu marru fuq is-sit u ntalbu jidħlu f'gaġġa li kienet imdendla ma' tarf ta' drigħ ("*jib*") ta' krejn biex jittellgħu sa mal-ħajt fejn kellu jsir ix-xogħol tat-tikħil. Il-krejn kien tagħmir provdut minn GPB għall-proġett u kien ilu fil-post madwar tlitt ġimgħat merfugħ ("*blocked up*") fuq ġakkijiet pnewmatiċi u bit-tnagen ("*outriggers*") tiegħu maħruġin 'il barra biex iżid l-istabilita' meta jitħaddem. Il-

[15] Xhieda tal-attur Anthony Bonello 25.2.2002, f'paġ. 73 tal-proċess

krejn kien imrikkeb fuq il-bankina f'tarf it-triq (Triq Ħaż-Żabbar hekk kif wieħed jitlaq Vjal it-28 ta' April, fuq in-naħa ta' Wied Blandun), jħares lejn Ħaż-Żabbar[16], bil-parti tal-lemin tiegħu 'l isfel mill-bankina (għax it-trakk kien usa' minnha) fuq it-triq imma mirfud, minħabba li l-krejn kien se' jitħalla fuq il-post għal żmien u biex ma jżommx it-traffiku milli jibqa' jgħaddi minn dik it-triq traffikuża;

Illi l-*jib* tal-krejn kien jitħaddem mill-kabina tat-trakk li kien jagħmel minnu. Id-drigħ tal-*jib* kien magħmul minn tliet taqsimiet li jidħlu waħda fl-oħra u li setgħu jinħarġu 'l barra biex jitwal id-drigħ ("*telescopic extension*"). Fit-tarf tad-drigħ, imbagħad, kien hemm parti oħra magħrufa bħala d-*derrick*, li kienet tinżamm b'*pin* tal-azzar li jitwaħħal bl-idejn qabel ma jibda jinfetaħ il-*jib* biex iżomm id-*derrick* milli jaqa' minn mad-drigħ;

Illi l-krejn kien armat fuq il-bankina biswit is-sit fejn kellu jsir il-proġett u kien intuża regolarment biex iniżżel xogħol u ħaddiema għal ġol-bokka tas-sit li kienet qiegħda titqatta'. Sa dak inhar stess qabel telgħu fil-gaġġa Buħaġiar u Bonello, kienu tniżżlu xi ħaddiema fl-istess gaġġa biex iqattgħu xi blat max-xifer tas-sit. Lil Buħaġiar u lil Bonello tellagħhom GB sal-għoli li kien meħtieġ biex jaħdmu mal-ħajt tal-appoġġ fejn kellu jsir ix-xogħol;

Illi wara li ttellgħu mal-ħajt, għamlu x-xogħol tal-kisi li kien jintlaħaq bid-drigħ mill-gaġġa li kienu fiha. Meta temmew dik il-biċċa xogħol sa fejn kienu jilħqu, talbu li jitmexxew għal banda oħra tal-ħajt ħalli jkomplu. Dak il-ħin, GB qabbad lill-imħarrek Johnson (aktar 'il quddiem imsejjaħ "PJ") biex imexxi l-*jib* għal banda oħra tal-ħajt fejn l-attur u Bonello setgħu jkomplu x-xogħol li tqabbdu jagħmlu. L-attur u l-lavrant lestew dik il-banda wkoll. PJ reġa' ħaddem il-krejn biex iqarribhom lejn fejn kellhom ikomplu. Hekk kif kienet qiegħda ssir din il-manuvra, il-krejn għeleb fuq ġenb u l-*jib* bil-gaġġa b'kollox inqaleb 'l isfel ġol-bokka tas-sit. Bid-daqqa, t-tarf tal-*jib* faqa' planka tal-konkos li kienet tagħmilha ta' saqaf ta' ambjent ta' taħt l-art tal-proġett u weħel imqabbad magħha b'mod li żamm lit-trakk

[16] Ara paġ. 24 tal-proċess

tal-krejn fuq ġenbu fil-livell tat-triq u ma nġibidx 'l isfel b'kollox. Mal-waqgħa, Bonello miet fuq il-post;

Illi l-għada tal-inċident, GB kiteb lid-Dipartiment tax-Xogħol[17] biex jgħarrfu bl-inċident u bil-mewt ta' Paul Bonello;

Illi fi Frar 1998, infetħet din il-kawża;

Illi għal dak li jirrigwarda l-kunsiderazzjonijiet ta' dritt marbutin mal-każ li l-Qorti għandha quddiemha, jeħtieġ li l-Qorti tibda biex tistħarreġ l-aspett ta**r-responsabbilta' għal dak li wassal għall-inċident** u l-korriment tal-attur;

Illi bħala punt tat-tluq dottrinali, huwa magħruf li fil-qasam ta' responsabbilta' dwar korriment li jseħħ fuq il-post tax-xogħol waqt il-qadi ta' dmirijiet tal-persuna li tkun, jgħoddu regoli speċjali dwar dak li jseħħ meta ħaddiem jew terza persuna ġġarrab inċident bħal dak. Bit-tħaddim tar-regoli ġenerali tal-liġi dwar ir-responsabbilta' għal dak li wieħed irid iwieġeb għalih minħabba xi għamil jew nuqqas tiegħu, is-sejbien ta' ħtija għal inċident bħal dak jgħabbi lil min ikun qabbad lill-ħaddiem jew lit-terz li jkun, sakemm ma jintweriex li dak il-ħaddiem naqas li joqgħod għall-istruzzjonijiet jew għall-prekawzjonijiet li l-imgħallem tiegħu jkun widdbu bihom jew ipprovdielu, jew sakemm ma jintweriex li l-ħaddiem, bi traskuraġni jew b'rieda, ikun hu nnifsu ġab l-effetti tal-inċident b'idejh;

Illi b'żieda ma' dan, hija regola oħra ewlenija f'dan il-qasam, li l-imgħallem irid jiżgura li jipprovdi lill-ħaddiema tiegħu b'sistema xieraq ta' ħarsien minn kull periklu (dak li bosta jsejħulu "*a safe system of work*") fejn ikun sejjer isir ix-xogħol minnu mitlub. Fid-dritt, dan id-dmir iġorr miegħu grad għoli ta' responsabbilta' fuq l-imgħallem, u jaqa' fuqu l-piż li jipprova li inċident ikun seħħ minkejja li jkun ħares dak kollu li l-liġi tistenna minnu f'dan ir-rigward. Huwa wkoll dmir li jitfa' fuq min iħaddem il-piż li jieħu miżuri preskritti xierqa[18] u jġib miegħu wkoll id-dmir tal-għoti ta' tagħrif meħtieġ, l-għoti ta' tagħlim u taħriġ u kif ukoll

[17] Dok "NC2", f'paġ. 138 tal-atti tal-kawża 352/98JRM
[18] Art. 6(2) tal-Kap 424

superviżjoni biex titħares is-saħħa u s-sigurta' tal-ħaddiem[19];

Illi jrid jingħad ukoll li l-imsemmi grad għoli ta' responsabbilta' fuq min iħaddem ma jeħlisx lil min jaħdem mill-obbligu li jħares is-saħħa u s-sigurta' tiegħu nnifsu u ta' dawk kollha li jistgħu jintlaqtu mix-xogħol li jkun qiegħed iwettaq[20], u b'mod partikolari, għandu jimxi id f'id ma' min ikun qiegħed iħaddmu safejn jidħlu l-obbligi li l-liġi tqiegħed fuq spallejn l-imgħallem u l-awtoritajiet kompetenti[21] u għandu jżomm lura milli jqiegħed lilu nnifsu f'sitwazzjoni li tesponih għar-riskju bla bżonn u li joqgħod f'kull ħin attent għal dak li jkun qiegħed jagħmel[22];

Illi biex isir stħarriġ xieraq tad-dinamika dwar kif ikun seħħ inċident, jeħtieġ li l-Qorti tqis l-"ambjent kollu tal-post tax-xogħol"[23], jiġifieri mhux biss tal-makkinarju jew l-impjant li fuqu jew bih ikun qiegħed jitwettaq ix-xogħol magħżul, imma saħansitra l-mod kif ikun qed jitwettaq ix-xogħol u l-ambjent li fih il-ħaddiem involut ikun tqiegħed jaħdem mill-imgħallem tiegħu;

Illi kif sewwa osserva l-ewwel perit legali, r-responsabbilta' tas-sid tal-lant tax-xogħol li jiżgura li l-kundizzjonijiet tax-xogħol ma jkunux ta' ħsara għal saħħet ħaddieħor u li dawk il-kundizzjonijiet ikunu tali li jbiegħdu lil persuna minn kull ħsara jgħoddu mhux biss għall-ħaddiema tal-istess sid, iżda wkoll għal dawk li jkunu tqabbdu minnu b'kuntratt ta' appalt;

Illi, fil-fehma ta' din il-Qorti, iċ-ċirkostanzi kollha u l-provi mressqa kollha juru li Paul Bonello bl-ebda mod ma kien jaħti għal dak li ġaralu, ma ntweriex li kien tperreċ 'il barra mill-gaġġa li kien fiha u lanqas ħadd ma allega li kien għamel xi ħaġa li minħabba fiha ġab il-ħsara b'idejh. Bonello ma kienx qiegħed jitlajja' fejn ma messux ikun, imma għall-kuntrarju kien qiegħed jagħmel ix-xogħol li

---

19 Art. 6(3) tal-Kap 424
20 Art. 7(1) tal-Kap 424
21 Art. 7(2) tal-Kap 424
22 P.A. RCP **30.10.2008** fil-kawża fl-ismijiet ***Richard Farruġia vs Elbros Construction Ltd.***
23 App. Ċiv. **14.5.2004** fil-kawża fl-ismijiet ***Christian Buġeja vs Dr. Gerald Montanaro Gauċi noe***

kien tqabbad jagħmel mill-kuntrattur u mill-imgħallem tiegħu. Lanqas ma ntwera li huwa għamel xi ħaġa li ma messux għamel li biha ipprovoka l-waqgħa tal-krejn jew tal-gaġġa li kien fiha;

Illi mill-provi mressqa, joħroġ li l-krejn kien intrama minn ħaddiema GPB xi ġimgħat qabel l-inċident, taħt is-superviżjoni ta' perit arkitett. Kienet l-istess GPB li kienet ħejjiet sodda u lqugħ li fuqu tpoġġa t-trakk bil-krejn qabel dan intrifed. It-trakk u l-krejn kienu proprjeta' ta' GPB. Il-proġett tal-iżvilupp tas-sit kien f'idejn GPB. GB, wieħed mid-diretturi ta' GPB, kien qabbad lil Buħaġiar biex jagħmel ix-xogħol tat-tikħil. Kien GB[24] li ħajjar lill-attur jaħdem fil-gaġġa bil-krejn minflok jiddendel mal-ħajt biċ-ċima, kif fil-bidu kien fi ħsiebu jagħmel Vincent Buħaġiar. It-trakk li fuqu kien hemm il-krejn kien tqiegħed fil-post minn PJ, li wkoll ħa ħsieb jinvellah fuq pjanċi tal-azzar u serratizzi[25]. Kien GB li għolla u wassal Buħaġiar u lil Paul Bonello bil-gaġġa mal-ħajt sal-għoli li fih kellu jsir it-tikħil. Kien PJ li ħaddem il-*jib* tal-krejn biex ċaqlaq il-gaġġa li fiha kienu qegħdin jaħdmu Bonello u l-imgħallem tiegħu. Kien waqt li kienet qiegħda ssir il-manuvra taċ-ċaqlieq mill-ġdid tal-*jib* minn PJ li l-krejn inqaleb fuq ġenbu u ġġarraf bil-gaġġa b'kollox għal ġol-bokka tas-sit;

Illi l-ewwel perit legali wasal għall-fehma li l-ħtija ta' dak li ġara taqa' solidalment fuq GPB u PJ, u bena din il-fehma tiegħu fuq dak li trid il-liġi fl-artikoli 1029, 1032 u 1642 tal-Kodiċi Ċivili u kif ukoll in-normi ġenerali tal-liġi dwar il-ħarsien tas-saħħa u s-sigurta' fuq il-lant tax-xogħol. L-istess perit legali wasal għall-fehma li GB ma kienx jaħti "stante li m'hemm l-ebda relazzjoni ġuridika bejnu u Paul Johnson u lanqas bejnu u Paul Bonello u Vincent Buħaġiar", u dan minkejja li, ftit aktar qabel fl-istess Relazzjoni, l-istess perit kien wera l-fehma li GB "minkejja li m'huwiex *crane operator*, kellu l-obbligu bħala sid il-kumpannija li tħaddem lil Paul Johnson illi jara illi l-*crane* u l-makni kollha fil-pussess tiegħu huma operanti kif imiss u għandhom is-*safety measures* li titlob il-liġi, ħaġa li din il-

[24] Xhieda ta' Vincent Buħaġiar 12.5.1999, f'paġ. 42 tal-atti tal-kawża 352/98JRM
[25] Paġ. 58 tal-proċess

makna kienet nieqsa minnha"[26]. L-imsemmi perit legali kellu l-benefiċċju wkoll tal-fehma tal-perit tekniku. Dan kien qabbel il-kostatazzjonijiet magħmulin mill-espert imqabbad mill-Maġistrat fl-Inkjesta Maġisterjali, mill-provi mressqin matul l-imsemmija inkjesta u mix-xhieda mismugħa mill-periti waqt is-smigħ ta' din il-kawża. Huwa kien tal-fehma li, fil-waqt li ttawwal il-*jib*, it-trakk li fuqu kien mgħobbi l-krejn kien bir-roti tiegħu jmissu mal-art (il-bankina) u li t-tangun u l-ġakkijiet ma kinux qegħdin aktar jagħmlu x-xogħol tagħhom li jżommu l-istabilita' tat-trakk[27]. Huwa kien tal-fehma wkoll li l-bankina u l-mili ta' rinforz li kien sar fuqha qabel ma tqiegħed it-trakk bil-krejn, kienu therrew u straħu u ċedew bix-xogħlijiet li kienu saru fis-sit u bl-istess krejn matul il-jiem (ġimgħat) ta' qabel l-inċident;

Illi l-periti addizzjonali tennew il-fehma tal-ewwel relaturi, ħlief li dehrilhom li GB kellu wkoll jinżamm responsabbli għal dak li ġara. Din il-fehma waslu għaliha għaliex qalu li "t-tlieta kellhom l-obbligu illi jaraw li l-apparat, ossija *crane* li kien qed jiġi wżat biex isir ix-xogħol, kien fi stat tajjeb ta' manutensjoni u riparazzjoni u li kien stallat fil-post u mħaddem b'mod illi b'ebda mod ma jagħti lok li jiġu perikolati l-ħajja u l-inkolumita' fiżika tal-ħaddiema li kienu qed jaħdmu permezz tiegħu, inklużi dawk li kienu fil-gaġġa mdendla mal-*jib* tal-*crane*"[28]. Din il-fehma kienet mibnija fuq kostatazzjonijiet ta' natura teknika, fattwali u legali li huma jfissru b'reqqa sistematika u fit-tul matul ir-Relazzjoni tagħhom[29]. Kellhom ukoll quddiemhom u ma jonqosx li qiesu wkoll is-sottomissjonijiet miktuba mressqa mill-partijiet qabel għaddew biex jestendu r-Relazzjoni. Kemm hu hekk, jidher li dawn indirizzaw ukoll ċerta kritika li l-imħarrkin kienu għamlu għall-ewwel Relazzjoni peritali[30];

Illi l-periti addizzjonali jgħabbu lil GB u GPB bir-responsabbilta' minħabba li (i) ħallew li jitħaddem il-krejn meta dan ma kellux ċerti tagħmir ta' sigurta' li jwiddeb jew javża b'xi nuqqasijiet ("*safety features*"); (ii) ramaw il-krejn

---

[26] Paġ. 52 tal-proċess
[27] Paġġ. 64 – 5 tal-proċess
[28] § 21 tar-Relazzjoni addizzjonali, f'paġ. 140 tal-proċess
[29] Ara §§ 13 sa 20 tar-Relazzjoni addizzjonali, f'paġġ. 130 – 9 tal-proċess
[30] Paġġ. 165 – 8 tal-proċess

fi spazju ristrett li minħabba f'hekk ma ħalliex li t-tnagen jinfetħu 'l barra biżżejjed biex it-trakk ikun tassew stabbli; (iii) li ramaw il-krejn fuq art (bankina u triq) li ma kinetx livellata tajjeb biżżejjed u li ma ntebhux meta din straħet jew ċediet; (iv) naqsu li jindukraw u jispezzjonaw regolarment l-istess bankina u triq meta dawn bdew juru sinjali ċari ta' ċediment u ġabu l-krejn f'instabilita' tali li prattikament reġa' twieżen fuq ir-roti pnewmatiċi tiegħu; u (v) talli naqsu li jagħmlu l-manutenzjoni regolari tal-istess trakk u krejn, l-aktar meta dehret tnixxija ta' żjut tal-*hydraulic* taħt it-trakk. Huma jaraw ksur tal-grad ta' responsabbilta' mistenni mill-imsemmija imħarrkin kemm taħt il-liġi tas-sigurta' u s-saħħa fuq il-post tax-xogħol kif kienet fis-seħħ dak iż-żmien tal-inċident[31] u kif ukoll dik fis-seħħ fiż-żmien li ressqu r-Relazzjoni tagħhom[32];

Illi l-periti addizzjonali jgħabbu lil PJ bir-responsabbilta' minħabba li (i) bħala persuna liċenzjata fit-tħaddim tal-krejn u mogħni b'esperjenza ta' żmien twil f'dik il-ħila, kien obbligat li jara li l-krejn jintrama u livellat fuq art tajba biżżejjed biex tiflaħ għall-kedda tat-tħaddim tal-krejn u għall-effetti tax-xogħlijiet (l-iżjed id-damdim minħabba l-qtugħ tal-blat jew tħaffir li kien qiegħed jew sejjer isir ftit biss 'il bogħod minnu) fl-inħawi; (ii) f'kull waqt li kien qed jitħaddem il-krejn, kellu jara li dan ikun sod u jaċċerta li ma jintużax b'mod li jinfetaħ aktar 'il barra milli kien jiflaħ skond l-ispeċifikazzjonijiet infushom tal-istess krejn; u (iii) kien fid-dmir li wkoll meta jħaddem il-krejn ma jiħux l-iċken sogru li jista' jqiegħed ħajjet xi ħadd fil-periklu;

Illi fin-Nota ta' Sottomissjonijiet finali tiegħu, PJ jikkontesta b'qawwa r-responsabbilta' tiegħu f'dak li ġara. Jibni l-argument ewlieni tiegħu fuq il-fatt li jqis li l-periti ġudizzjarji kollha imdaħħlin fil-każ wettqu żball fundamentali li ħasbu li, dak inhar tal-inċident, kien hu biss li ħaddem il-krejn. Huwa jtenni li l-provi juru li kien GB li ħaddem il-krejn biex tella' lill-attur u lil Paul Bonello sal-għoli meħtieġ biex jiksu l-ħajt u mbagħad telaq mill-kabina u ħalla l-krejn mhux mgħasses. Jisħaq li kienet din il-manuvra li wasslet għall-inċident u li ħadd mill-periti ġudizzjarji ma jidher li ta

[31] Att VII tal-1994
[32] Att XXVII tal-2000 (Kap 424)

każha[33]. Il-Qorti tqis li dan l-argument tal-imħarrek, għalkemm m'huwiex fieragħ u jidher imsejjes fuq prova bikrija fil-kawża, ma kienx ir-raġuni waħdanija għaliex il-periti ġudizzjarji sabu l-ko-responsabbilta' tiegħu f'dak li ġara. In-nuqqasijiet l-oħrajn rilevati ma jistgħux jitwarrbu fuq is-sempliċi raġuni li l-ewwel persuna li tellgħet lill-attur u lil-lavrant tiegħu fil-gaġġa mal-ħajt kienet GB u mhux PJ. Lanqas ma jidher li jista' jistkenn wara l-fatt li lkrejn kellu jintrama kif intrama minħabba li t-triq ma setgħetx tkun ingumbrata. Minn qari tax-xhieda mogħtija f'din il-kawża (magħduda dik tal-istess PJ), ma ħareġ minn imkien li f'ċirkostanzi oħrajn li l-krejn intuża biex jerfa' ħaddiema fil-gaġġa, huwa qatt żamm lura minn dan jew qatt ġibed l-attenzjoni ta' xi ħadd dwar il-qagħda mwiegħra u ristretta li kienu fiha t-tnagen u l-ġakkijiet tal-krejn;

Illi huwa minnu li ma jistax jingħad li PJ, GPB u GB jaħtu għal xi fatt partikolari jew li xi fatt partikolari kien il-kawża speċifika li wasslet għall-inċident. Ir-relazzjonijiet peritali jindikaw sensiela ta' nuqqasijiet li lkoll, fi grad jew ieħor, iġibu magħhom responsabbilta' jew ħtija għall-inċident. Huma wkoll ċirkostanzi li ntwera li kienu l-kawża prossima tal-istess inċident. Minħabba f'hekk, f'qagħda bħal din, il-liġi tipprovdi wkoll fl-artikolu 1050 tal-Kodiċi Ċivili. F'każ bħal dan, ir-responsabbilta' tintrefa' minn kull min kellu sehem, ukoll fejn tali sehem ma kienx determinabbli. Żgur ma jistax jingħad, iżda, kif jissottometti PJ li f'dak il-każ il-persuna tinħeles mir-responsabbilta' għaliex il-biċċa tal-ħsara li setgħet ġiet kawżata minnu ma tkunx magħrufa jew determinabbli. Min-naħa tiegħu, l-attur ressaq sottomissjonijiet li jirribattu l-argumenti li ressaq PJ dwar is-sehem tal-ħtija tiegħu fl-inċident[34];

Illi wara li l-Qorti qieset dawn il-fatti u s-sottomissjonijiet kollha, hija tasal għall-fehma li l-imħarrkin kollha jaħtu għall-inċident li fih tilef ħajtu Paul Bonello u li kollha jridu jwieġbu għal dak li ġara solidalment, u f'dan ir-rigward sejra tilqa' l-ewwel talba u tiċħad l-eċċezzjonijiet fil-mertu tal-imħarrkin u wkoll dik preliminari tal-imħarrek GB dwar jekk huwiex kontradittur leġittimu tal-pretensjonijiet attriċi;

[33] Paġġ. 197 sa 202 tal-proċess
[34] Paġġ. 213 – 6 tal-proċess

Illi l-Qorti sejra tgħaddi issa għal-**likwidazzjoni tad-danni mġarrba mill-attur**. Jibda biex jingħad li l-liġi tipprovdi[35] li l-ħsara li l-persuna misjuba responsabbli għal inċident trid twieġeb għaliha hija dik tat-telf effettiv li l-għamil tagħha jkun ġab direttament lill-parti mġarrba, l-ispejjeż li l-parti mġarrba kellha tagħmel minħabba l-ħsara, it-telf tal-paga jew ta' qligħ ieħor attwali, u t-telf ta' qligħ li l-persuna mġarrba tbati 'l quddiem. Fejn il-parti mġarrba titlef ħajjitha fi jew minħabba dak l-għamil, il-liġi tagħti lill-werrieta dawk id-danni msemmija flimkien mat-telf u l-ispejjeż attwali ikkaġunati;

Illi, kif ingħad, fl-inċident tal-każ li l-Qorti għandha quddiemha, jirriżulta li Paul Bonello kellu 18-il sena meta miet. Dak iż-żmien, ingħad li l-atturi kienu kollha, b'xi mod jew ieħor, dipendenti tiegħu;

Illi, kif ingħad sewwa mill-Qrati tagħna, aċċident mhux xi entita' astratta, iżda hu fatt li ġara kif inhu fix-xorta u l-kobor tiegħu; huwa ġrajja bl-inċident inerenti miegħu li minnu jitnisslu d-danni mġarrba mill-vittma u li għalihom irid iwieġeb min, bin-negliġenza tiegħu, jkun ikkawżahom[36];

Illi dan l-eżerċizzju jwassal għall-istħarriġ tat-tieni talba attriċi;

Illi, tajjeb jew ħażin, id-disposizzjonijiet tal-liġi li l-Qorti trid tqis f'każ bħal dan huma l-artikoli 1031, 1032, 1045 u 1046 tal-Kodiċi Ċivili. Il-kwestjoni tal-kumpens dovut mill-imħarrek u kemm hu l-ammont li l-atturi jistħoqqilhom jirċievu hija waħda li fiha xi aspetti li għandhom jiġu studjati;

Illi, fl-ewwel lok, irid jingħad li f'dan il-każ, l-atturi qegħdin jidhru fil-kwalita' tagħhom ta' werrieta tal-mejjet Paul Bonello u l-kumpens li qegħdin jippretendu mingħand l-imħarrkin huwa dak dwar telf għall-ġejjieni (*lucrum cessans*) li, fi kliem il-liġi nnifisha, il-Qorti tista' tagħti bħal

[35] Art. 1045 u 1046 tal-Kap 16
[36] App. ~iv. **2.3.1964** fil-kawża fl-ismijiet ***Cachia vs Conti*** (Kollez. Vol: **XLVIII.i.163**)

fil-każ ta' inkapaċita' totali għal dejjem, meqjusa skond id-disposizzjonijiet imsemmija fl-artikolu 1045;

Illi, fit-tieni lok, il-vittma kien persuna li kellu impieg fiss, u li minn dak l-għixien kienet tiddependi l-familja tiegħu;

Illi, fit-tielet lok, jirriżulta bla ebda ħjiel ta' dubju li l-mewt ta' Paul Bonello kienet il-konsegwenza diretta tal-inċident. Dan ukoll huwa wieħed mill-prinċipji ewlenin fil-qasam tal-likwidazzjoni ta' danni minħabba għamil traskurat jew negliġenti[37]. Għal din il-Qorti, ir-rabta bejn il-kawża tal-inċident u l-effetti li ħalla fuq il-vittma tirriżulta tajjeb biżżejjed;

Illi, fir-raba' lok, kif ingħad, fis-sentenza maġistrali tal-Qorti tal-Appell tat-**22 ta' Dicembru, 1967**, fil-kawza fl ismijiet ***Butler vs Heard***[38] "*il-liġi tagħna tipprovdi għal kumpens għat-telf pekunjarju biss u f'dan hi inferjuri għal-liġijiet ta' pajjiżi oħra progressivi li jipprovdu anke għal kumpens - xi drabi l-uniku possibbli, għat-"telf personali" …Ta' min jawgura illi din il-fergħa tal-liġi tiġi, kif jixraq riformata*." (a fol 504);

Illi l-parti l-kbira tal-kwestjoni tistrieħ ħafna fuq il-basi ġuridika li dwarha jingħata l-kumpens meta l-attur ma jkunx il-persuna li kellha x'taqsam mal-inċident, imma tkun qarib ta' persuna li mietet f'dak l-inċident. Il-liġi tagħna fl-artikolu 1046 tgħid ċar li l-ħlas ta' kumpens huwa dovut lill-werrieta tal-persuna l-mejta u mhux lid-dipendenti, imma, fl-istess waqt, tqabbel l-ammont ta' kumpens ma' dak li jiġi likwidat fil-każ ta' inkapaċita' totali għal dejjem skond ma jipprovdi l-artikolu 1045;

Illi l-istess Qorti tal-Appell, imma żmien qabel is-sentenza ta' Butler u Heard, kienet fissret li, f'każ ta' inċident li fih il-vittma tmut, il-kumpens ma jingħatax lid-dipendenti tiegħu imma lill-werrieta, u qalet ukoll li, fil-kalkolu tat-telf ta' qligħ għall-ġejjieni, m'hemm stabiliti l-ebda regoli fissi li fuqhom il-qorti tista' ssejjes il-konsiderazzjonijiet tagħha. Jeħtieġ jitħarsu ċ-ċirkostanzi kollha tal-każ partikolari u,

[37] App. Inf. **20.10.2003** fil-kawża fl-ismijiet ***Gerald Buġeja vs David Gatt***
[38] Kollez. Vol: **LI.i.488**)

għalkemm il-Qorti m'għandhiex tirrifjuta li tikkalkola l-kumpens minħabba l-element ta' imprevedibilita', għandha tqis b'moderazzjoni l-ammont ta' kumpens minħabba l-element għoli ta' konġettura li jdur mal-aspett ta' x'jista' jseħħ fil-ġejjieni[39];

Illi fi żvilupp ta' dawn l-ahhar snin, din il-Qorti, b'tifsira iżjed aġġornata ta' dak li jgħid l-artikolu 1046, qieset li meta f'każ ta' mewt l-atturi qraba tal-vittma jfittxu għall-kumpens tal-ħsara mġarrba bħala werrieta, jkunu qegħdin jagħmlu dan għaliex daħlu fil-libsa legali tal-vittma minħabba ċ-ċirkostanza ta' mewtu, u mhux fuq bażi ta' dipendenza u għalhekk jistħoqqilhom jippretendu li jirċievu dak li kien ikun jistħoqq lill-qarib tagħhom, kif tgħid il-liġi nnifisha, kieku f'dak l-inċident ma mietx imma ġarrab ġriehi li jkunu ħallewh għal kollox inkapaċi[40];

Illi, b'danakollu, jidher li l-bażi vera tal-jedd tal-azzjoni mogħtija lill-werrieta tal-vittma l-mejta m'huwiex jedd mogħti *iure haereditatis*, iżda jedd speċifiku mogħti mil-liġi lilhom, u mhux minħabba trasmissjoni *ope successionis*[41];

Illi, fil-fehma ta' din il-Qorti, dan ir-raġunament isib kenn ukoll f'dak li kienet qalet il-Qorti tal-Appell fis-sentenza ***Petrie et vs Ċiappara*** tat-22 ta' Gunju, 1964, fuq imsemmija, meta fliet il-kawżali li l-liġi tagħna tqis għal-likwidazzjoni tal-kumpens taht l-artikolu 1045 (li, kif ingħad, huwa espressament applikabbli fil-każ ta' mewt minħabba inċident skond l-artikolu 1046);

Illi l-Qorti tħoss li l-punti ewlenin imsemmija f'dik is-sentenza għandhom jissemmew fil-qosor:

(a) li l-artikolu 1045 jikkontempla erba' (4) għamliet ta' danni li għandhom jiġu risarċiti – jiġifieri: (i) it-telf attwali mġarrab mill-vittma; (ii) spejjeż minfuqin minnu;

---

39 App. Ċiv. **22.6.1964** fil-kawża fl-ismijiet ***Petrie et vs Ċiappara*** (Kollez. Vol: **XLVIII.i.364**)

40 P.A. GCD **17.2.1998** fil-kawża fl-ismijiet ***Anthony Turner et vs Francis Aġius et*** (mibdula b'sentenza tal-Qorti tal-Appell ~ivili fit-**28.11.2003**); u P.A. RCP **29.5.2002** fil-kawża fl-ismijiet ***Carmela Attard et vs Stephen Micallef***, fost oħrajn

41 P.A. PS **3.10.2003** fil-kawża fl-ismijiet ***Anġlu Galea et vs Silvio Piscopo***

(iii) telf ta’ paga jew qligħ attwali u (iv) telf ta’ qligħ għall-ġejjieni;

(b) illi l-vittma jista’ jingħata kumpens għat-telf ta’ qligħ fil-ġejjieni ukoll jekk ma jintalab jew ma jista’ jingħata l-ebda kumpens għal telf ta’ qligħ attwali, billi t-telf ta’ qligħ attwali mhux kondizzjoni biex jista’ jingħata kumpens għal telf ta’ qligħ fil-ġejjieni;

(c) illi billi l-kumpens huwa mogħti lill-qraba bħala werrieta u mhux bħala dipendenti, il-grad ta’ dipendenza mhux kondizzjoni biex jingħata l-kumpens, għalkemm jista’ jittieħed b’qies meta jiġi biex jinħadem l-ammont ta’ kumpens dovut;

(d) illi, b’effett ta’ dan, mhux meħtieġ li jiġi ppruvat li l-vittma kien jaqla’ l-flus u/jew li kien jagħti sehem jew jgħajjex bihom lil dawk li wirtuh. Anzi, lanqas id-dipendenza futura m’hija, fil-liġi tagħna, prekundizzjoni u fattur essenzjali għall-ghoti ta’ kumpens; u

(e) illi jibqa’ xorta l-fatt li l-Qorti jkollha twettaq eżerċizzju ta’ diskrezzjoni meta tqis l-elementi kollha li jsawru l-każ dwar x’seta’ jiġri fil-ġejjieni;

Illi, b’żieda ma’ dawn il-prinċipji, il-Qorti ssemmi wkoll prinċipju li jidher aċċettat u jiġifieri li l-kumpens ikun dovut ukoll fejn l-imġarrab ikun żamm id-dħul tiegħu għalih jew saħansitra żiedu, imma, minhabba l-hsara li ġarrab, ikun naqqas jew tilef għal parti l-kbira l-possibilita’ li jżid id-dħul tiegħu b’inizjattiva personali[42];

Illi wkoll, kif ġie deċiż f’sentenza oħra[43], il-Qorti hija marbuta li tagħti l-ogħla għadd ta’ snin bħala *multiplier* jekk kemm-il darba jirriżulta li ma jkunx hemm raġuni għaliex wieħed għandu għax jiddubita li l-imġarrab ma kienx se jissokta jaħdem is-snin kollha ta’ xogħol sakemm jirtira bil-pensjoni[44];

---

[42] App. Ċv. **7.7.1998** fil-kawża fl-ismijiet ***George Gatt vs Francis E. Carbone noe***
[43] App. Ċiv. **30.12.1994** fil-kawżafl-ismijiet ***Elvira Abela vs Onor. Prim Ministru et***
[44] App. Ċiv. **26.6.1997** fil-kawża fl-ismijiet ***Vincent Cutajar vs Alfred Scicluna***

Illi jekk wieħed japplika dawn il-prinċipji jkun ifisser li l-qisien tal-kumpens għandhom jsiru skond il-kundzzjonijiet prevalenti meta seħħ l-inċident u li, minħabba li l-kumpens ikun ta’ somma likwidata li l-ħlas tagħha jista’ jintalab malli jiġi likwidat, irid isir tnaqqis *pro rata* biex tagħmel tajjeb għall-fatt li d-dħul ikun sejjer iseħħ qabel ma kien ikun il-każ kieku l-inċident ma ġarax;

Illi, minbarra dan, dwar il-qies tal-*multiplier* il-Qorti tħoss li jkun xieraq li tagħmel riferenza għal dak li hu mgħallem f’dan ir-rigward mill-awturi fejn jingħad li *“The most important factor to take into account when considering which multiplier to apply is, of course, the age and probable working life of the deceased and the expection of life of the dependants… There must also be a discount for the uncertainties of life… Discount must also be made for the fact that the dependants will receive an accelerated benefit in the form of a lump sum rather than smaller benefits over a number of years. Because of these uncertainties the appropriate time for selecting the multiplier is at the time of death…*”[45];

Illi, għalhekk, meta wiehed iqis l-eta’ ta’ Paul Bonello meta seħħ l-inċident, flimkien mal-fatt li kien jidher li għadu b’saħħtu u li l-impieg tiegħu kien wieħed stabbili, jidher xieraq li jintuża *multiplier* ta’ ħamsa u tletin (35) sena;

Illi, dwar il-paga tal-vittma, jirriżulta[46] li Seguna kellu paga netta ta’ ħamsa u tmenin lira Maltin (Lm 85) fil-ġimgħa fl-aħħar ġimgħat qabel l-inċident. Jekk wieħed iqis l-għadd ta’ snin li se’ jittieħdu bħala *multiplier,* u l-prinċipji fuq imsemmija, il-Qorti tqis li s-somma aġġustata suġġerita mill-ewwel perit legali u adottata b’approvazzjoni mill-periti addizzjonali hija waħda mistħoqqa. B’hekk, sejra sejra tapplika dik iċ-ċifra ta’ mitejn u disgħa u sebgħin euro u tmejn u ħamsin ċenteżmi (€ 279.52) fil-ġimgħa bħala l-bażi għal-likwidazzjoni tal-ammont dovut lill-atturi fil-waqt li nfetħet is-suċċessjoni tal-vittma;

---

[45] Thomas Saunt Damages for Personal Injury and Death (Tielet Ediz, 1986), pag 53
[46] Inkartament tal-perit legali f’paġ. 73 tal-proċess

Illi jidher li l-punt waħdieni kontrovers bejn GPB u l-atturi kien dwar l-ammont ta' tnaqqis mill-ammont likwidabbli minħabba l-grad tad-dipendenza u kif ukoll minħabba l-konsum personali li l-persuna l-mejta kienet teħtieġ kieku ma mititx. F'dan il-każ, il-Qorti jidhrilha li r-raġunamenti u l-fehmiet tal-periti addizzjonali huma ta' min joqgħod fuqhom u jinsabu msejsa tajjeb fil-liġi. Issib li jkun ukoll għaqli li toqgħod fuqhom, ukoll minħabba l-fatt illi jinbnew fuq u jirrifletu lil kriterji mħaddma f'dawn l-aħħar żminijiet mill-ogħla qrati tagħna[47];

Illi għalhekk, il-Qorti sejra tnaqqas ħamsin fil-mija (50%) mis-somma sħiħa likwidata bħala tnaqqis minħabba l-grad ta' dipendenza u ħamsa u għoxrin fil-mija (25%) bħala kejl tal-konsum. Ma jidhrilhiex li għandha tagħmel tnaqqis minħabba li s-somma sejra titħallas f'daqqa, u dan minħabba ż-żmien li għadda biex il-kawża waslet fi tmiemha;

Illi fid-dawl ta' dawn il-konsiderazzjonijiet kollha, l-Qorti tasal biex tillikwida d-danni li jmisshom jitħallsu lill-atturi bħala telf ta' qligħ għall-ġejjieni (*lucrum cessans*) minħabba l-mewt ta' qaribhom Paul Bonello fis-somma ta' mija u disgħin elf seba' mija u sitta u sebgħin euro (€ 190,776)[48];

Illi għalhekk, it-tieni u t-tielet talbiet attriċi sejrin jintlaqgħu ukoll u għall-istess raġunijiet il-Qorti m'hijiex sejra tilqa' l-eċċezzjonijiet dwarhom imressqa mill-imħarrkin għaliex m'humiex mistħoqqa;

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qiegħda taqta' u tiddeċiedi l-kawża billi:

Tilqa' l-ewwel talba attriċi u ssib li l-imħarrkin jaħtu solidalment għall-inċident li seħħ fit-18 ta' Frar, 1997, fi Triq Ħaż-Żabbar il-Fgura, u li fih qaribhom Paul Bonello tilef ħajtu;

---

[47] App. Ċiv. **27.7.2007** fil-kawża fl-ismijiet ***Francesco Sultana et vs Francis Xavier Grech et***
[48] (€ 279.52 x 52 x 35) = € 508,726.40 / 2 = €254,363.20 x 0.75 = € 190.775.68

Tilqa' t-tieni talba attriċi u tillikwida l-ħsara li ġarrbu l-atturi minħabba fl-imsemmi inċident fis-somma ta' mija u disgħin elf seba' mija u sitta u sebgħin euro (€ 190,776);

Tilqa' t-tielet talba attriċi u tikkundanna lill-imħarrkin, flimkien u solidalment bejniethom, biex iħallsu lill-atturi s-somma hekk likwidata ta' mija u disgħin elf seba' mija u sitta u sebgħin euro (€ 190,776) flimkien mal-imgħaxijiet legali fuq dik is-somma b'seħħ mil-lum sal-jum tal-ħlas effettiv;

Tiċħad l-eċċezzjonijiet kollha tal-imħarrkin, għaliex ma jirriżultawx mistħoqqa fil-fatt u lanqas fid-dritt;

Tikkundanna lill-imharrkin ihallsu **l-ispejjez** tal-kawza.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------